

## WSTĘP

Historia Półwyspu Iberyjskiego nie zaczęła się wraz z podbojem Rzymian, jednak ich wkroczenie na Półwysep wywarło ogromny wpływ na losy zamieszkujących tam ludów. Od czasów wojen punickich Półwysep był stopniowo podbijany, ulegała transformacjom struktura społeczna i stosunki gospodarcze, a towarzyszyły temu ważne przemiany językowe, literackie, kulturowe. Aktualność dziedzictwa starożytnego Rzymu na Półwyspie Iberyjskim do dziś intryguje badaczy reprezentujących różne dyscypliny naukowe. Wyrazem tego niesłabnącego zainteresowania jest książka, którą oddajemy do rąk Czytelników, pierwsza tego typu interdyscyplinarna monografia na polskim rynku.

Zasadniczą część tomu stanowią rozdziały opracowane na podstawie referatów wygłoszonych podczas konferencji naukowej „Rzym a Półwysep Iberyjski. Różnorodność relacji od starożytności po współczesność” (27–28 kwietnia 2017 roku, Uniwersytet Łódzki), zorganizowana dzięki współpracy Katedry Filologii Klasycznej i Katedry Filologii Hiszpańskiej Uniwersytetu Łódzkiego. Międzynarodowa konferencja stworzyła możliwość wymiany doświadczeń naukowych badaczy z Polski i z zagranicy, którzy na podobny przedmiot badań patrzą z różnych metodologicznie perspektyw. Tom odzwierciedla tę inspirującą różnorodność: poszczególne rozdziały zostały poświęcone zagadnieniom językoznawczym, literaturoznawczym oraz historycznym i archeologicznym.

Książkę otwiera część poświęcona kwestiom językowym, skupionym wokół pytania o archaiczność języka hiszpańskiego oraz wokół dziedzictwa łaciny w tym języku, podlegającego przemianom na przestrzeni wieków. Druga część, dotycząca literatury, podejmuje między innymi takie zagadnienia, jak obraz Półwyspu w piśmiennictwie rzymskim, inspiracje źródłami starożytnymi w literaturze hiszpańskiej i portugalskiej czy polski traktat łacińskojęzyczny odnoszący się do Półwyspu Iberyjskiego. Rozdziały składające się na trzecią część, związane z historią i archeologią, mówią o poszukiwaniu schronienia na Półwyspie przez uciekinierów z Rzymu oraz o kulturowych analogiach między starożytnymi i hiszpańskimi walkami na arenie. Znalazło się tu także miejsce dla tematów, które dotyczą śladów kultury materialnej, pozostałych po starożytnej wymianie handlowej, żegludze i podróżach. Poza architekturą, wiele znalezisk mówi o codziennych zwyczajach na Półwyspie, związanych z użyciem szkła czy eksportem wina.

Charakter badanej problematyki zdecydował o wielojęzyczności tomu: większość rozdziałów napisano w języku polskim lub hiszpańskim, dwa w języku angielskim.

Mamy nadzieję, że tom trafi do zainteresowanych tą tematyką badaczy, a także do wszystkich innych osób zaintrygowanych różnorodnymi relacjami Rzymu i Półwyspu Iberyjskiego.

*Adriana Grzelak-Krzymianowska  
Maria Judyta Woźniak*